

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - Φύλ. 23 ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 12 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 604

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ(*)

(1907-1910).

ΠΕΡΙΛΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΑΣ. Νέα φωτιά.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Φαντασίες και στοχασμοί.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στο περιθώριο.
Κ. ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Στη ρίζα του βουνού.
Τ.Σ. Ζωρίχη.
Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΝΕΑ ΦΩΤΙΑ

Σκληρά του νοῦ και τῆς ψυχῆς, βαρεὰ ταπεινοσύνη
συνέπιασμα τῆς νιότης.

Σκληρὰ μὲ σφίγγουν αἰδέρα, πᾶν τῆς ψυχῆς μου οἶ
και νᾶ με στρατιώτης. [κοίνοι

Μι' ἀνεμοζάλη ἀπάντευη τᾶθλιο κορμί μου γέρνει
στὸ νόμο και στὸ γρόθο.

Κάτι κρυφὸ πρὸς τὸ ληστή και τὸ φονιά μὲ σέρνει
μὲ σέρνει μ' ἄγριον πόθο.

Σκοτάδι ἐντὸς μου ἀπέραντο· καμιά δροσιά· ἰδέα
και πίστης δὲ χαράζει.

Μιά βία τριγύρω ὑψώνεται και μὲ πατᾶ χυδαία
και ὅλα τᾶγνὰ μαλάζει.

"Ανθὴ τοῦ κήπου μου γλυκᾶ, σπιτάκι εἰρηγεμένο
μακριὰ μου ὅσο και ἂν εἰστε,
μὲ παραγμὸ σᾶς συμπονῶ, τὴν ὥρα περιμένο
τὸν ἴσκιο μου να σβῆστε.

"Ὁ ἂν εἶναι να χαθῶ τυφλᾶ, γιὰ βάρβαρα συνήθεια
γιὰ μάταια και ἄγρια μίση,
κάλιο τὸ μῖσος να δεχτῶ, και ἀπ' τὰ δικά μου στήθια
μιά νέα φωτιά να ὀρμήση.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

162

Κάθε φορὰ ποὺ ἐμπνέεται ὁ ποιητῆς ἀπὸ τὰ πε-
ρασμένα τοῦ Γένους του και τὰ κάνει ψυχὴ τοῦ τρα-
γοιδιοῦ του, δὲ σημαίνει τοῦτο μονάχα πὸς δείχνει
μὲ τὰ περασμένα τὸ δρόμο ποὺ πρέπει να ἀκολουθήση
τὸ ἔθνος του· δρόμος ποὺ γυρίζει νοσταλγικὰ πρὸς τὰ
πίσω σὰ να ζητᾶ να πάρη ἀπὸ κεῖ κάποιον σύνθημα
ἐνέργειας. Μπορεῖ ὁ ποιητῆς τὸν ἱστορικὸ συμπληρώ-
νοντας (ἢ Μοῦσα ἀπ' ὅλους τοὺς κύκλους τοῦ ἀνθρώ-
πινου τοῦ νοῦ κουβαλᾷ τὸ ὕλικό της), μπορεῖ ὁ ποιη-
τῆς να θέλη πλαστικὰ να ξαναπαραστήση κάποιον
ἴσκιο, να τότε φέρη ἀπὸ τὰ βάθια τῶν Καιρῶν, μὲ τὴ
βοήθεια ποὺ δίνουν οἱ Μητέρες (καθὼς ὁ Φάουστος
τὴν Ἑλένη), σὰ φάντασμα και σὰν πλάσμα, γοητευ-
τικὰ, γιὰ να χορτάση, μιὰ στιγμὴ, μιὰ περιέργεια και
μιὰ δίψα του, γιὰ τὴν ὁμορφίαν. Δικαίωμα του κι'
αὐτὸ και χρέος του. Τοῦ δίνει τὴν ἔντονη, τελειωτικὴ
μορφή. *Η : παίρνει στὸ γύφο ἀπάνου τὸ κλωῦπι
τοῦ νεκροῦ.

163

«Κατὰ τὴν ἀφίξιν τῶν ἐκ Σόφιας κομητατζήδων
τῶν ὁποίων τὰ θηριώδη και αἰμοβόρα ἔνστικτα ζω-
γραφισμένα ἦσαν ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των ὡσεὶ ἡ
φύσις αὐτῆ, μὴ ἀνεχομένη να ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς
ἄλλους ἀνθρώπους, ἐστιγμάτισεν αὐτοὺς...» Βγαλμένο
ἀπὸ ἐφημερίδα, ποὺ περιγράφει τὸ συντροφικὸ πέρα-
σμ' ἀπὸ τὴ Θεσσαλονικὴ ταξιδευτῶν Βουλγαρῶν ποὺ
ἤρθανε γιὰ να χαρετίσουν τὸν Τοῦρκο, ὅστερ' ἀπὸ
τὸ ἀνακηρυγμένο Σύνταγμα. Δὲν ἔχω τὴν τιμὴ ἔτσι
ἀσήμαντη κοκλίδα ποὺ εἶμαι ἀνάμεσα στὴ ζωὴ να
τεντώνουμαι φίλος ἢ ὀχτρος τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ
λαοῦ, χοντρικῶς, καθὼς λέμε στὸ παζάρι. Μῆτε ποὺ ἀ-
γαπῶ μῆτε ποὺ μισῶ—ἀντίθετα μὲ τὸ ρωμαῖο ποιητῆ
ποὺ μαζὶ και ἀγαπᾷ και μισεῖ— κάποια ἀντικείμενα
ποὺ βρίσκονται σὲ κάποια μάκροτα ἀπὸ μένα. Καρ-
τερῶ. Μπορῶ μονάχα, σὰν ξυπνήσ' ἡ φροντίδα μου,
να ξετάζω, να ψάχνω, να κρίνω. Μὰ ὠρισμένως, σὰ
διαβάζω τέτοια στίς ἐφημερίδες, γίνομαι φιλοβούλ-
γαρος.

Συνέχεια σελ. 301.

Ὅ,τι μὲ μαγεύει πολλές φορές μέσα στοὺς διανοητικούς τεχνίτες, καὶ τοὺς δημιουργοὺς καὶ τοὺς κρητικούς (ξεχωρίζω τὰ εἶδη, ἂν καὶ πικρῶς αὐτὸς καὶ ὁ κρητικὸς δημιουργεῖ), ὅ,τι μαγεύεται, εἶναι πὸς λένε καὶ ξέλενε. Μ' ἀρῶσει διηλονότι τὸ ἄμοιαστο, τὸ ἄλλασμα, ἡ ἀντινομία, ὁ πόλεμος ποὺ βρίσκονται μὲ τὸν ἑαυτὸ τους ἄδελφαι, ὥστε νὰ ἀπαρνωῦται ἐκεῖνο ποὺ προτιήτερα διαλαλοῦσανε, καὶ νὰ διαλαλοῦν ὅ,τι ἀρήθησαν' κ' ἕνα πάλεμα κ' ἕνα ρῶτήμα πάντα. Αὐτὸ ποὺ κάνει τοὺς χοντροκέφαλους, ἢ καὶ τοὺς μονοζῶμιματους νὰ χράζοννε : «Φύσκει καὶ ἀντιφάσκει ! Ἄν ξέρει τί λέει ὁ Α, καὶ τὰ συγγίζει ὁ Β». Πλάθεται ἀπὸ τὰ ἀντιφατικά τοῦτα, στὰ χέρια τοῦ στοχαστικοῦ, μιὰ ὀμορφιά ποὺ φέρνει τὴν ἐντύπωση τῆς «κόρης μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ μὲ τὰ μαύρα μάτια» τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ.

Χρειάζεται μιὰτι ἀνετα ροιμένο μιὰς τρισελεύτης ψυχῆς, μέσα στη μοναξιά τὴν καρπερή, γιὰ νὰ τὴν ἀνακαλύψουμε καὶ νὰ μιὰς ξαρνίσουμε, σὺν καινούρια, πρῶματα παλιὰ καὶ ἀσάλευτα, κρημένα μέσα στη μούγλα τῶν αἰώνων. Ἔτσι ὁ Τολστόης ἔστερ' ἀπὸ δυὸ χιλιάδες χρόνια μιὰς εἶπε πὸς ἀνακάλυψε τὸ Βαγ γέλιο.

Οἱ μεγάλες ἐπιστημονικὲς ἀλήθειες, καὶ καὶ αὐτὴ ὑπόθεσις μονίχα μεγαλονόητες, ποὺ μιὰς κινεῖν τὴν ἐπιστήμη βολική, καὶ ποὺ τὸν ἐκκολάτουν τὸ δρόμο τῆς Ἀλλεζάνδρα, χωρὶς αὐτές, (σήμερα πίνονται τις, καὶ αὐτοὶ παρατώντας τις, σὰ δὲ φερίνε μιὰ, δὲ θὰ μποροῦσε ἡ ἐπιστήμη νὰ τραβῆξῃ ἀπτόξ. Τὸ εἶπε μὲ λίγα λόγια ὁ Ρενάν, τὸ εἶδεῖν ὁ Claude Bernard, καὶ τὸ παραστήσε μὲ ἀλόκληρο βιβλίον ὁ Ποντιγκωφ. Ἔτσι καὶ ὁ κείπος ἀλαφρότερα βλάπεται τὰ ἀρεματα τοῦ κόσμου, σὰ νὰ γίνονν τὴν ἀριστοσύνη τους πρὸς τὴν Ἐπιστήμη. Οἱ παιδοπαθολογοὶ λαβαίνων ἀφορμή νὰ ἐπιχειροῦσαν ἕνα μακαροῦσι ἀόμοι στὸν ὄρανο τῆς οὐρανῆς.

Οἱ Στοχαστικοὶ τοῦ Ρενάνε καὶ τὰ Ἑτεροῦδια τοῦ Ρενάν. Ἀσκησιολογία ποὺ δοκιμαῖται ἀκρίνου τὸς ἡ δόναμη τοῦ νοῦ νὰ βρῆσῃ τὸ φῶς τοῦ λόγου καὶ τὴν καλλιτεχνική συγκίνηση ἀπὸ τὰ ἀπία, ἀστέλαστα, γυμνά, κοφτερά, ἀταίριαστα, κομματιαστά, λακωνικά ρημένα λόγια, χωρὶς καμιά βοήθεια ἀπὸ τίς δόνατες, ποὺ κάνουν τὰ σωστά συγκροτημένα καὶ συγκροτητὰ συνθεμένα βιβλία χωρὶς καμιά προσφυγή στὰ οειρηνικά κλισίματα τῆς φαντασίας.

Μὰ ἡ καταφρόνηση ποὺ δείχνει—καθὼς γράφτηκε

πολλὲς φορές—πρὸς τὴ στιχογραφημένη παίρησι ὁ Τολστόης, δὲν ἔχει νόημα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὲς μανίες τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνθρώπου, σὺν τὸν ἀντιβαγγελισμό καὶ σὺν τὸν ἀντισαξονισμό του. Ὁ στίχος ἀντιφασικός ; κάθε ἄλλο. Γιουμάτη ἀπὸ στίχο ἡ ἀνθρώπινη φωνή. Μιλοῦμε κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ μὲ ἱαμβους, μὲ ἀνάπαιστους, μὲ τροχαίους, μὲ δάκτυλους. Μόνο πὸς ἦρθε ὁ ποιητῆς καὶ τὰ σκόρπια τοῦτα καὶ τὰ ἀκάθαρτα στοιχεῖα τὰ ταίριασε, τὰ ξεκαθάρισε, καὶ τὰ ξαναῶκεν «ἐν τάξει καὶ μεγέθει».

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΤΗ ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ(*)

Εἶτανε μιὰ πολιτεία, μιὰ πολιτεία ἀτέλειωτη μέσα στὰ βαθειά τῆς Ἀνατολῆς—ἔτσι ἄρχισε ὁ γέρος νὰ λέη σ' ἕναν ἀργό, θλιβερό τόνο, τὴν ὥρα τοῦ τριανταφυλλένιου δειλινοῦ, ποὺ ὁ ἥλιος κόκκινος, λάγνος, ξαλλωνότανε πάνω σὲ ροδοστρωμένο κρεββάτι γιὰ τὸ μεθύσι τῆς νύχτας.

Δυστυχισμένη πολιτεία ! Ἔνα θεόρατο βουνὸ ἴσαμε τὰ μεσοῦρανα, βαρὺ, μουγκρό, συννεφιασμένο πάντα, καταχνιασμένο, τῆς ἔκουβε τὸν ἥλιο, τὸ φωτεινὸ, τὸ ζεστό, τὸ γλυκὸν ἥλιο. Ἀπὸ μαζορὴ δὲ φαινότανε παρὰ μιὰ λιχτή μαρμάλα ποὺ σκούριζε ἕνα μαῦρον ἴσκιον σ' ὅλην τὴν πολιτεία. Τὰ δεντρα σὰ ἀντίπε τὴν πολιτεία φτάνανε ὡς ἕνα ἕρος καὶ κεὶ σταματοῦσανε γιὰ πάντα, δίχως ὀρθή μέσα τους, δίχως τοὺς γενναίους χυμούς ποὺ τραῖονε τὴ ζωή. Δεντρὸ ἀμφιλό, γενναῖο, κανένα, παντοῦ δεντροῦκα χαμηλά, μαρμαμένα ποὺ σκῦβανε στὸ φῶσμα τοῦ ἀνέμου τὸ κεφάλις του τρομαγμένα, μὲ λίγες ριζοῦλες ἀνεγία ἀναγκὰ χωμένες στὴ γῆ. Τὰ ζωντανὰ μικροῦσμα, κατασφραγισμένα, λιγώσα, τὸ νερὸ ποὺ πίνανε θολό, κόκκινο σὺν αἶμα, σὶ καρποὶ τὸ δεντροῦνε μαρμαρμασιμένοι, σκολερμασιμένοι, οἱ τοῖχοι τὸ σπιτιῶνε νοτεροί, λιγδιασμένοι, τὸ χῶμα τῆς γῆς μεγαλὸ, λασπόδιχο, οἱ ἀνθρώποι ὄλοι κοντοί, κίτρινοι, κοκκαλιάρηδες μὲ μῖτια μεγάλα, μαρμαρμαμένα, σφραγισμένα, μὲ τίς ἀπαλήμες ὀφρὲς ἀπὸ τὴ γῆνη τῆς νοτιάς, μὲ γέλια κόκκινα, ξερά, διεφραμένα. Ἡ χῶρα ὅλη γιουμάτη βῶτους καὶ μέσα στὴ βῶτονῆρα σκούρινε τὰ βατράγια καὶ κολυμποῦσανε λογιῶνε λογιῶνε σκουλήγια, ἐνθ' ἀκίνο ἀπὸ τὸ μολνσμένο ἄγῆρα πετοῦσανε μουγγὰ κῆτι μεγάλα, περίεργα μαμιαῖνα, μὲ πρῶσινα φτερά καὶ μὲ φαγιακερὸ κεντρί ποὺ κεντροῦσανε τοὺς ἀνθρώπους ; καὶ ἀρωσταίνανε θανατερά. Οἱ μωανάδες γεννοῦσανε μισρά τὰ παιδιὰ τους, οἱ κῆρες τ' ἀπορροῦχανε σὺν τοῦ καιροῦ, ἢ φτάνανε σὲ μὴν ἥλικια καὶ πεθαίνανε σὶ λουλούδια ποὺ τὰ κῆλει τὸ χειμωνιάτικο ξεροβόρρι καὶ πέφτουνε μαρμαμένα, κ' εἶτανε ὅλη ἡ χῶρα τὸ πιὸ πολὸ γιουμάτη ἀπὸ γέ-

(*) Μέτα σ' ἕνα ἀλόπητο ξεκαθάρισμα τοῦ συρταροῦ μου, δὲν ξέρω γιατί λυπήθηκα νὰ προαδῶσω καὶ τὸ δῆγμα αὐτὸ στὴ φωτιά, ποὺ ἀγκάλιασε τ' ἄλλα. Τὸ φάλαξ, τὸ ξεναδιάδασα, καὶ τὸ στέλω, κρημένο ἀπὸ τὰ 1907, γιὰ νὰ δημοσιευτῇ σήμερα στὸ Νοῦμα.

ρους, γρηές και σακάτηδες. Η γις ξερονοῦσε τὸ σπόρο ποῦ τῆσόνηνανε ἢ τὸν κρατοῦσε ἄγνοο στάροστα λαγόνια τῆς καὶ τὸ φρονι εἶτανε λιγιστὸ καὶ φραγμακωμένο. Κάθε μέρα ἡ πολιτεία ἀντιβούζε ἀπὸ τὰ κλάματα τῶ μαυδιῶνε γιὰ τὰ παιδιὰ ποῦ τὰ διπλάρωνε ὁ Χάρος ἐνῶ οἱ γέροι βοῦβοὶ παίρνανε τὸ δρόμο μὲ τὴν τσάπα στὸν ὄμο, γιὰ τὸ χωράφι τὸ ἄγνοο. Ξένος κανεὶς δὲ ζῦγωνε στὴ χώρα τὴν καταραμένη, καὶ οἱ πολῖτες ἐκείνης τῆς πολιτείας δὲν εἶχανε καρδιὰ καὶ ποδιάρια νὰ τραβήξουνε πάρα ὄξω, μακροῖ ἀπὸ τοὺς βάλτους καὶ τὸ βοῦνὸ, τὸ θεόσατο, ποῦ τοὺς ἐκρυβε ἀλώνια τὸν ἥλιο, τὸ φωτεινὸ, τὸ ζεστὸ, τὸ γλαυκὸν ἥλιο.

Μὲ τὴν ἀθῶα παιδιὰτικὴ φαντασία μου φαντάστηκα πὸς κάποια μεγάλη ἁμαρτία θὰ εἶχανε κάνει καὶ ὁ Θεὸς τοὺς τιμοροῦσε ἔτσι σκληρὰ, κρύβοντάς τους τὸν ἥλιο.

— "Ὅχι— μοῦ ἀποκριθῆκε ὁ γέρος καὶ χαμογέλασε— Στὴν κορφὴ τοῦ βοῦνοῦ κατοικοῦσε ἕνας δράκος. Κάποτε ὁ δράκος εἶχε ζητήσει γιὰ γυναῖκά του τὴν πρώτη ἀρχοντοπούλα τῆς χώρας, δὲν τοῦ τινε δώσανε γιὰ γυναῖκα, καὶ ἀπὸ τότε καὶ κείνος σκληρὸς καὶ ἀνελεῖμονος, θροναίστηκε στὴν κορφὴ τοῦ βοῦνοῦ καὶ ἀπὸ τὴν κορφὴν τοῦ βοῦνοῦ ἀπάνω στὴν πολιτεία ὅλα τῆς γῆς τὰ κακὰ ποῦ γίνονταν τὴ ζῆσιν τῶν ἀνθρώπων πιζοῖ, αὐτὸς δὲν ἄφηνε τὸν ἥλιο νὰ πηδήσῃ ἀπάνω ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ βοῦνοῦ, αὐτὸς φραγμακωβε τὸ σπόρο μέσα στὶς μήτρες τῶν γυναικῶν καὶ φραγμακωβε τὴ φραγμακωκωκὴν τοῦ ἀνίσσα ἀπάνω σὲ ὅλη τὴ χώρα.

Γαλαστειάματα τῶ μαυδιῶνε ποῦ μοροῦσανε καὶ τὴν πέτρα νὰ μαλίσουνε, δὲ φτάνανε ὡς ταῦτιὰ τοῦ σκληροῦ δράκου, καὶ οἱ ἀνθρώποι δὲν τοὺς τοὺς βιστοῦσε οὔτε τὰ μάτια νὰ σηκώσουνε πρὸς τὴν κορφὴ τοῦ βοῦνοῦ. Πάντα χαμῶ νὰ κοιτάζονε καὶ πάντα ζαλισμένοι ἀπὸ τὴν τρομάρα. Πόδι ἀνθρώπινο δὲν εἶχε πατήσει ποτὲ τὸ βοῦνὸ κείνο καὶ ὁ τοῦς τοὺς δὲν τὸ χωροῦσε πρὸς μοροῦσε ποτὲ ἀνθρώπος ὅτι στὴν κορφὴν μὲ ὅστε καὶ στὰ ριζὰ τοῦ βοῦνοῦ νὰ ζῦγανε. Ζούσανε ἔτσι μὲ τὸ φραγμακω στὴν γη, καὶ ἡ καθεμιὰ γενιά κληροδοτοῦσε στὴν ἄλλη τὴν πίστη τῆς γιὰ τὸ δράκο ποῦ τραβῆτανε μὲ τὸ σῆμα τῆς δυστυχισμένης ἐκείνης φυλῆς.

Ἐξάφηνι μιὰ μέρα παρουσιάστηκε ἕνας ξένος στὴν χώρα. Ἐνας λήθοντιός, μὲ μεγάλα γαῖατὰ μάτια ποῦ καθορατίζανε ὅλη τὴν ἡσπεράδα μιὰς μερῆς, ἀόμορφος φωνῆς.

Ἀπὸ ποῦ εἶτανε φρεμένος ὁ ξένος; Τὴν ἦρθε νὰ κινή στὴ δυστυχισμένη πολιτεία; Ὁ ξένος μὲ τὰ μεγάλα, φροτερὰ μάτια, σταίθηκε μιὰ μέρα ἀνάμεσα στὸ ἀπαχανωμένο πλῆθος καὶ μίλησε ἔτσι ποικιλί, λόγια παρῶνα.

— Ἦρθε νὰ σᾶς σώσω. Ἐγὼ θὰ σᾶς σώσω ἀπὸ τὸ δράκο, ἐγὼ θὰ σᾶς κἀνω νὰ ἰδῆτε τὸν ἥλιο.

Τὸ πλῆθος τὸ χαμνομένο, τὸν κοιτάζε ἀπορόντας, καὶ ἔπειτα ὅλοι μιὰν φωνάζανε βραχνά, φοβισμένα.

— Ἐσύ, ἐσύ, καὶ ποῖς εἶσαι σὺ ποῦ θὰ μᾶς σώσης;

Ὁ ξένος κούνησε τὸ κεφάλι του μ' ἕνα κούνημα περιήφανο καὶ χαμογέλασε.

— Ἐγὼ, νὰ ἐγὼ. Εἶμαι ἕνας ξένος, ἕνας ξένος ἐγὼ εἶμαι φρεμένος ἀπὸ μακροῖ. Σᾶς συμπόνεσε ἡ ψυχὴ μου καὶ ἦρθε νὰ σᾶς σώσω. Κεῖνοι κοιταχτήσανε ἀναμεταξὺ τους καὶ τὰ χεῖλια τους ψιθυρίζανε δειλά:

— Νὰ μᾶς σώσης; Καὶ πῶς;

— Θάναθὸ στὸ βοῦνὸ καὶ θὰ σκοτώσω τὸ δράκο!

Πάσανε καὶ τὴν γοργὴ γέλοια. Μὰ κείνος περιήφανος, ἀκούνητος ξαναεἶπε.

— Θάναθὸ στὸ βοῦνὸ καὶ θὰ σκοτώσω τὸ δράκο.

Στὰ λόγια αὐτὰ μέσα δειχνότανε μιὰ ψυχὴ πλῆμ. μορσιμένη ἀπὸ ἀτέλειστη συμπάθεια.

Τὸ πλῆθος ὅλο καὶ γελοῦσε βραχνά, ζώοδικα.

— Ἀνθρώπινο πόδι δὲν πάτησε οὔτε στὸ ριζὸ τοῦ βοῦνοῦ καὶ πῶς εἶπε θάναθὸς στὸ βοῦνὸ; εἶπε ἕνας γέρος ἀσπρογένης, κουνώντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι του.

Ὁ ξένος ξαναεἶπε, μὲ μιὰ θεοτικὴν περιήφανεια στιλβόνοντας τὰ μάτια του σὲ κάποιο μακρινὸ σημάδι, σὰ νὰ ονειρευότανε.

— Ἐγὼ θάναθὸ ὡς στὴν κορφὴ τοῦ βοῦνοῦ καὶ θὰ σκοτώσω τὸ δράκο.

— Εἶναι χιλιῶδες λεῖγες ἀπὸ δῶ τὸ βοῦνὸ, εἶπε ὁ γέρος.

— Ἄς εἶναι.

— Κανεὶς δὲν ξέρει τὸ δράκο.

— Θὰ τὸν βρῶ ἐγὼ.

— Ὁ δράκος τρώει ἀνθρώπους.

Ὁ ξένος κούνησε ἀδιάφορα τὸ κεφάλι του.

— Κ' ἐγὼ ἕνας ἀπὸ αὐτούς.

Ὁ γέρος τὸν κοιτάζε στὰ μάτια.

— Τὴ ζήτησ; τὸν ρώτησε.

— Νὰ σᾶς σώσω, ἀποκριθῆκε κείνος χαμνοῦντας δυνατὰ τὸ πόδι τὴν χεῖρα.

— Ποῖος σὲ προσέλασε;

— Κανεὶς. Μόνος μου ἦρθε. Μ' ἔφερε ἡ ψυχὴ μου ἔως ἐδῶ, ἡ καρδιὰ μου μοῦρεξε νὰ βρῶ τὸ δράκο ἀπὸ τὴν μακρινὴν κατοικία μου ἔως τὴν χώρα σας.

— Ἀς ἔχουμε ἀνάρκη. Νὰ φωνῆ! φώναξε τὸ πλῆθος, καὶ μιὰ βουὴ πυχτὴ ὑψώθηκε κατὸ ἀπὸ τὸ συγκερασμένο, τὸ μολυβένιο οὐρανὸ.

— Καλά! Φεῖσο! Καλὴ ἀντάμωση μιὰ φέρα!

Τὸν εἶδανε νὰ φεῖγη μὲ μιὰ ἀσπρήφανη περπατήσι. Τὴν ἀνθρώπος! Δὲν εἶτανε αὐτὸς σὺν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους! Ἡ ματιὰ του αὐτονοῦ ἔσειζε τὸ σκοτάδι σὰν ἀστραπή, καὶ τὰ λόγια του εἶτανε βαρετὰ σὲ πολὺβι.

Σὲ λίγο ἔπαψε καθεὶς λόγος γιὰ τὸν παρῶνο αὐτὸν ξένο. Σύννεφο εἶτανε καὶ πέρασε. Ἡ ζωὴ στὴ δυστυχισμένη πολιτεία κλυτοῦσε σὰ μιὰρο ποτῆμα. Τὸ βοῦνὸ ἄλλοτε πάντα τὸ μαῦρον ἦραιο του, τὰ νερὰ στὶς λίανες προοινίζανε σάπην, μαμπονία φραμακωρὰ τσιμπούσανε τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ἀνθρώποι ὅλοι περπατοῦσανε σκυφτὰ καὶ σὲ καθεὶ περπατησιὰ ξέμωρε κ' ἕνα βουγρητὸ μέσα ἀπὸ τὰ στήθια τους...

Πέρασαν χρόνια καὶ χρόνια.

Κάποτε ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

— Νά, κάποιος ἔρχεται!

Ὅλοι μᾶζωχτήσανε νὰ ἰδοῦνε ποῖος εἶναι. Μὰ τὰ μάτια τους ἀπὸ τὸ σκόψιμο εἶτανε κοντόφωτα καὶ δὲ ξεχωρίζανε ἀπὸ μακροῖ.

Ὁ ξένος ζῦγωσε καὶ χαμνοῦσε. Δὲν τοῦ ἀποκριθῆσανε μὴ κουνήσανε τὰ κεφάλια τους. Εἶτανε ἕνας γέρος. Ἄσπρα τὰ μαλλιά του, ἄσπρα τὰ γένεια του, μὰ τὸ βλέμμα του φωτερό, πλατὺ. Θὰ ἐρχότανε ἀπὸ μακροῖ. Τὰ πόδια του γυμνά, πλημμυισμένα, τὰ ροῦχα του κορφαλισμένα, τὰ μαλλιά του μακροῖ, ἀνακατωμένα, ἀχτένιστα ἀπὸ καιρὸ. Τὸ προσοπὸ του γαλήνιο, μὰ βαθεῖα ἀλλοκωμένο, τὸ κούτελό του πλατὺ, ἀπυρο,

συννεφιασμένο. Ἄπο πού ἐρχότανε; Τί ἦρθε νὰ κάνει; ὁ πρωτόγερος βγήκε τότε μπροστά ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ τονε ρώτησε.

— Πούος εἶσαι ξένε; Τί θέλεις στή χώρα μας;

— Δέ με γνωρίζετε; Κοιτάξτε με καλύτερα, τοὺς ἀποκρίθηκε καλόκαρδα.

Τονε κοιτάξανε καλὰ καλὰ.

— Δέ σε γνωρίζουμε; Τί ἦρθε; νὰ κάνης στή χώρα μας;

Ἄξενος ἀλαφρογέλασε φαριστιμένα.

— Ἦρθα νὰ σᾶς σώσω! Ἀνέβηκα ὡς τὴν κορφὴ τοῦ βουνού!

Κοιταχθήκανε ὅλοι μὲ ἀπορία.

— Ἔσύ, ἔσύ, μπόρεσες καὶ ανέβηκες ὡς τὴν κορφὴ; ρωτήσανε.

— Περπάτησα χρόνια καὶ χρόνια, τὰ πόδια μου πληγιάσανε, τὰ γόνατά μου λυθῆκανε στὸ φαρμακερὸν ἀνήφορο. Ξεκίνησα νῆς καὶ κατεβαίνω τώρα γέρος μὲ ἄσπρα μαλλιά. Δέ με θυμᾶστε; Κοιτάξτε με λιουτὸν καλύτερα!

Ἐνας γέρος τότε τὸν ἀναγνώρισε.

— Ἄ! εἶσαι σύ; Πῶς καντάντησες ἔτσι; Μὰ πῶς γίνεται αὐτό; Εἶναι μπορετὸ τέτοιο θᾶμα; Κι ὁ δράκος, ὁ δράκος μὲ τὰ μεγάλα κοφτερὰ δόντια;

Ἄξενος γέλασε δυνατὰ καὶ κοίταξε περήφανα κατὰ τὸ βουνό.

— Ψέμματα, ὅλα ψέμματα! Κανεὶς δράκος δὲν κατοικεῖ στὸ βουνό. Τὸ γύρισα ὅλο πέρα πέρα. Κανένα δράκο δὲν εἶδα. Μὰ εἶναι κεὶ κατὰ τὸ βουνό μιὰ χώρα θεοτικιὰ γιὰ νὰ πῆξετε καινούρια πολιτεία. Ἐκεῖ ὁ ἥλιος βλοχεῖ τὴ γῆ, ἐκεῖ ὁ οὐρανὸς εἶναι γαλάζιος, ὁ αἶρας διάφανος, τὰ ποτάμια κελαιοῦνε στὰ δέντρα ποὺ ἐγρόνουνται γιγάντια. Ἐλάτε γλήγορα νὰ φύγομε ἀπὸ τὴν καταραμένη αὐτὴ πολιτεία καὶ νὰ χτίσομε ἐκεῖ κίττω μιὰ νέα πατρίδα. Ἐμπρός, Ἐλάτε ἀπὸ πίσω μου.

Ἐκανε λίγα βήματα. Κανεὶς δὲν κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέση του. Σὰ χιωνωμένοι στεκότανε ὅλοι καὶ τονε κοιτάσανε. Νὰ καταλάβανε τάχα τί τοὺς εἶπε;

Τοὺς ξαναμίλησε.

— Ἐλάτε, ἐλάτε.

Ἀκούνητοι ὅλοι τοὺς.

— Ἐλάτε. Αὐτηθῆτε τὸν ἑαυτὸ σας, τὰ παιδιὰ σας. Μιὰ χώρα βλοχημένη καρτερὰ νὰ σᾶς χαρίσῃ ὅλους τοὺς θεσηνοὺς της. Μιλιά ὅλοι.

Ἄξενος τοὺς κοίταξε σιωπῶντας. Μιὰ ἄπειρη συμπονώ σκέπαζε τὸ πρόσωπό του. Τὸ κούτελό του φαινότανε πῶς συννεφιασμένο τώρα.

Ἄξαφνα σηκώθηκε μιὰ βουή μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος.

— Ψέμματα, ψέμματα. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀπατεώνας ποὺ ἤρθε νὰ μᾶς χαλάσῃ τὴν πίστη μας τὴν πατροπαράδοτη. Ὁχι. Ζῆ ὁ δράκος, κι ὅποιος λέει πῶς δὲ ζῆ, εἶναι ἀπατεώνας, βροντοφώνησε ἕνας γέρος κουνώντας τὴ μαγκούρα του στὸν ἄγρο.

— Στους κριτάδες, στους κριτάδες, φώναξε τὸ πλῆθος καὶ σὰν κῆμα ποὺ τὸ φέρνει ὁ ἄνεμος κουνήθηκε κατὰ τὸν ξένο μὲ κακοὺς σκοπούς.

Τότε ὁ πρωτόγερος στάθηκε μπρός τοὺς καὶ εἶπε.

— Μή, μή, κανεὶς νὰ μὴ τὸν περᾶξῃ. Νὰ τονε φέρομε στους κριτάδες, κ' οἱ κριτάδες θὰ τονε δικάσουνε.

Τονε φέρανε στους κριτάδες. Τὸ πλῆθος στάθηκε γύρο μὲ σεβασμό. Ὁ ξένος σταύρωσε μὲ περη-

φάνεια τὰ χέρια στὸ στήθος σὰ νῆθελε νὰ προσευχηθῆ καὶ βύθισε τὴ ματιὰ του στὸ ἐνθροῦνιο ἐκεῖνο κῆμα ποὺ τὸ ἀνατάραξε ὁ ἄνεμος τῆς ὀργῆς. Οἱ κριτάδες ἀσπρομάλληδες, σκυρτοί, ἀψηλά ραβδιά κρατώντας στὰ χέρια, καθόντανε ἀπάνω ἀπάνω σὲ κάτι μεγάλες, πρασινοσιμέντες, ὑγρὲς πέτρες ἀντὶ γιὰ σαμνιά.

— Ζόγωσε, εἶπε τοῦ ξένου ὁ πῶς γέρος.

Ἄξενος ἔκανε ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρός, ἀτάραχος, περήφανος; μιὰ λύπη μοναχὰ εἰδείνε τὸ πρόσωπό του σὰν κοίταξε τὸ πλῆθος ποὺ μοῦγκριζε γύρο του.

— Ξένε, ἦρθε; νὰ μᾶς χαλάσῃς τὴν πίστη μας, τὴν πίστη ἐνὸς λαοῦ, ποὺ μᾶς τὴν κληρονομήσανε οἱ προγόνου μας ποὺ εἶναι θιαμινοὶ ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ χώρα, τὴν ποτισμένη μὲ τὰ δάκρυά μας. Τί λές; Ηστυεύεις στὸ δράκο;

— Ὁχι, ἀποκρίθηκε ὁ ξένος καὶ κούνησε τὸ κεφάλι του λυπητερά.

— Γιατί; ξαναρώτησε ὁ γέρος.

— Πῶς νὰ πιστέψω ἀφοῦ δὲν τὸν εἶδα. Τὸ βουνὸ τὸ γύρισα ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη. Δράκος ποινθενά. Μιὰ μακαριστὴ χώρα ὅμως σᾶς περιμένει ἐκεῖ ἀψηλά. Ἀφήστε γλήγορα τὴν καταραμένη αὐτὴ πολιτεία πρὶν καὶ ὁ τελευταῖος ἀπὸ τὴ γενιά σας τὴ φαρμακοποτισμένη, πέσει νεκρὸς κι ἀφανιστεῖ ὅλη ἡ φυλὴ! Ἀκούστε με! Τὸ καλὸ σας θέλω! Ἀσπρίσανε τὰ μαλλιά μου ὅσο ν' ἀνεβῶ τὸ βουνὸ καὶ τὰ πόδια μου πληγιάσανε μέσα στὰ γράβια. Κάση πρέπει νὰ μοῦ ζωωσταῖτε ποὺ σᾶς ἔβγαλα ἀπὸ τὴν πλάνη. Φύγετε τὸ γλιγορῶτερο ἀπὸ δῶ.

Γιὰ μιὰ στιγμή τὸ πλῆθος στάθηκε βουβό. Τὸ βουνὸ βυθισμένο σὲ μαύρη καταχνιά ἄπλωνε σὰ σάβανο ἀπάνω στὴν πολιτεία τὸ μαῦρον ἥσκιό του, κι ὁ οὐρανὸς μολυβένιος, χαμηλός, πλάκωνε τὴς φηγὲς ἐνῶ ὁ βορριάς ράντιζε τὰ πρόσωπα μὲ χοντρὲς στάλες παγωμένου νεροῦ.

— Οἱ γονιοὶ μας πιστεύανε. Καὶ μεῖς πιστεύομε, εἶπε βραχνὰ ὁ γέρος.

— Πιστεύομε, πιστεύομε, ἀλλάξτε βραχνὰ τὸ πλῆθος.

Ἄξενος σωποῦσε ἀτάραχος. Ἐπειτα εἶπε.

— Αὐτηθῆτε τὸν ἑαυτὸ σας, τὰ παιδιὰ σας, τὴ φυλὴ σας.

Ἡ φωνὴ του εἶτανε ταιφερὴ κ' εἶχαν ἕναν προφητικὸν τόνο τὰ λόγια του. Ὁ γέρος ἔσκυψε ἀκόμα πῶς πολὺ τὸ κεφάλι του σὺλλογισμένος, ἔμεινε κίμποση ὅρα ἀνίλητος κ' εἶπειτα εἶπε, μὲ κρυὰ φωνή.

— Πρέπει νὰ πεθάνῃς!

Τὸ πλῆθος ἀκούοντας τὴν ποθητὴ λέξη ἀντιβούσε.

— Νὰ πεθάνῃ, νὰ πεθάνῃ!

Ἄξενος ποὺ σφύριζε κείνη τὴ στιγμή στοιγὰ, πῆρε τὴν πικρὴ τὴ λέξη καὶ τὴν ἔφερε μακριὰ μὲ κρυφὴ χαρὰ.

Ἄξενος γέλασε κοιτάζοντας πονετικά τὸ πλῆθος.

— Αὐτήσου τὴ ζωὴ σου, ξαναεἶπε ὁ γέρος.

Ἄξενος γέλασε πάλι πῶς δυνατὰ.

— Αὐτᾶμαι γιὰ σᾶς, γιὰ τὴ φυλὴ σας ποὺ σὲ λίγο δὲ θὰ βοίσκεται οὔτε ἕνας ἀπὸ σᾶς, εἶπε ἤσυχτα μὲ ἄπειρη θλίψη.

— Νὰ πεθάνῃ, νὰ πεθάνῃ ὁ ἄπιστος, ροιλιότανε στοιγὰ τὸ πλῆθος.

Ἄξενος γύρισε καὶ τοὺς ἔβρηξε μιὰ ματιὰ. Μολύβι λιωτὸ εἶτανε ἡ ματιὰ του καὶ σὰ ξηματισμένον

Όλα τὰ μάγια τῆς ζωῆς λυθῆκαν
 Στοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς στὴ μοναξιά.
 Καὶ λυθῆ καὶ ἡ ψυχὴ μου καὶ πετάει
 Ποῦ λέω πῶς, στὸν παραδείσιο ἔχει πάει.
 Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ZYRICH

Schön ist, Mutter, Natur, deiner Erfindung Pracht,
 Auf die Fluren verstreut, schöner ein froh
 [Gesicht,

Das den grossen Gedanken
 Deiner Schöpfung noch einmal denkt.

Klopstock—Der Zürcher See—

Τὸ κορυφώμα ἐνοῦ ταξιδιοῦ ἢ Ζυρίχη.

Πυσιτρώντας πλάι στὸ Ἰοντάρι τοῦ Λιντάου, στὴν ἀτρικύμιστη Bodensee, καὶ ἀγγιζοντας τὸ μαγικὸ βράσιον, στὸ Πέριμον τοῦ Ρήνου στὴ Νόιχάουζεν, προτοῦ κυλίσαι τὸ τραίνο στὸ σταθμὸ τῆς Ζυρίχης, νὰ τὸ Grossmünster, κλείνοντας τόσες φωνές, στὴν ὀχθητὰ τοῦ Αἵμματ.

Ἀπὸ τὸ Τσούριχχόρν, ἔπου οἱ κύκνοι σέρνουν τὴν ὄρησιπάθειά τους, ὡς τὸ πάρκο τῶν Ἀλαφίων τοῦ Ράππερσβιλ, καὶ πρὸ πέρα ὡς τὴν Οὔτσναχ, βυθισμένη στὴ γλωροσιά, κυματώνονται οἱ ἀλυσίδες τῶ, "Ολ"-Ἄλπεν.

Στὸν ἐρωτόπαθο ταξιδευτῆ, οἱ κισσοπεριτυλιγμένοι πύργοι τοῦ Καστελιῦ τοῦ Ράππερσβιλ, κλείνονται τὰ θναίρα καὶ τὲς πληγές τοῦ πολυπάθου πολωνικοῦ λαοῦ, ἀφίρουν μὲ ἀπλῆ εἰκόνα θρυλικῶν συνημιμῶν μεσαιωνικῶν φρούριων στὸν ταλαιπωρημένο ὄμιον προσκνητῆ, ποῦχει στὸ διάδω του φιλημένο, ὁ ξανθόσοφος Ἀπόλλων τὸ μαυσωλεῖο τοῦ Kosciuszko, ἢ σίλλα τοῦ Mickiewicz, μὲ τὴν ψυχὴ πάντα σὲ ματωμένο φόντο—jesouffre pour un million d'hommes—τὰ πορτραῖτα τοῦ Σοπέν, ἢ προτομὴ τοῦ Zaleski, ἔχουν ἔξωρη γητειά. Ἡ κολόνα τοῦ Μπάρ, μὲ τὸν ἀνοιχτοφτέρουχο ἀητό, σύμβολο τῶν ἀπραγματοποίητων πόθων, ἀκοίμητος σκοπὸς τῆς «Σταυρωμένης Πολωνίας» καὶ ὅμως, la Pologne n'est pas encore morte—Jeszcze Polska nie zginęła!—Καὶ στὴν τόση πλήμμυρα ἀπὸ τὸ ἔθνικὸ πολωνικὸ χρῶμα, δὲν εἶναι παράδοξο νὰ ξεπετῆχτῆ ὁ Χάτμανος μὲ τὴ φλογισμένη φιλοπαιρία(*).

Τὰ λιμνόροδα, ποῦ σκοτεινιάζουν τὸ βλασπωμένο

(*) Οἱ χαρακτηρισμοὶ αὐτοὶ γιὰ τὴν Πολωνία γράφθηκαν πολλοὺς μῆνες πρὶν, ἐκεῖ ποῦ μὲ τὴ σημερινὴ καὶ τὴ μελλούμενη πολιτικὴ διαμόρφωση τῆς χώρας, χάνει λίγο τὸ φόντο.

νερό στὸ Μπελδοάρ—πάρκ, βρίσκονται πρὸς τὴ διέξοδον τῆς κατοικίας τοῦ Βάγνερ, ἔχει μακρὰ ἀπὸ τὴ Τόνγαλλε, ἔπου μὲ βραδυὰ τὸ Μαίνερ—Ντόπελ—Κουαρτέτ Λούμπολντ, ἔσπρησε στοῦς ἀρχαίτες του, τὴν ἀρχαδικὰ Λύρα τῆς Γκαρμάνιας, ἔχει μακρὰ ἀπὸ τὴ Γαλερία Χέννερπεργ, μὲ τὸ βουλόκοσμο τῆς Cupka, τῆς χωριατοπούλες τοῦ Defregger, τὴν ἰταλικὴ τοπιογραφία τοῦ Hoch, τοῦ Ἐρωμένου—Ὀλλανδοῦ τοῦ L. von Kalekreuth, τὴν εὐδωλοατρικὴ μὲ καὶ χριστιανικὴ Μούσα τοῦ Piglehein.

Ἡ ἔμπνευστὴ τοῦ ὕμνητῆ τοῦ Χάνς Ζάκς, νανοῦρι σμένη ἀπὸ κυματιστὸ τραγεῦδι τῆς Σειρήνας, ἔπου βρέχουν τὰ κρόσσια τους, τὸ Χόργκεν, ἢ Ἄου, ἢ Στέφα, δοξαμένη μὲ τὸ συναπάντημα τοῦ Γκαίτε καὶ τυλίγει τὴν Οὔφενάου σὲ γιρλάντες ἀπὸ βουμπίνια, μεταμορφώνεται γύρω τοῦς τρουιδολοῦρους-δολεῦτες τῆς Νυρεμβέργης σὲ ῥαψωδίες, πλάι σ' ἕνα ἀλαφρὸ τόνο σαρκασμοῦ τῆς πατροπαράδοτης τέχνης, ὑφαίνοντας χρυσοπάρυφες πορφύρες, πλέκοντας ἀχιδοδόλα λουλουδοστέρνα ἀπτοῦς κόβρους τῆς ἀλοπράσινης θεᾶς Ostara, στὸ Αἰστημα, στὸ ἀκράτο Πνέμα τῆς Φύλης, τοῦ δυνατοῦ Ταχτίου ἐντακομένον στὴ βαγνερικὴ Ἰρησκειά.

Κάτω ἀπὸ κυρικκῆτικο τομφονητικὸ χτύπημα τῆς καμπάνας τῶν δύο Münster, στὴν Παλαιὰ Ζυρίχη, ἀπὸ τὴ Μπάνχορμπροδκε ὡς τὲς Σίπερε, οἱ κυρτωμένες στέγες, τ' ἀνθισμένα παράθωρα καὶ οἱ ἀρχαῖοι δρόμοι, τί δὲ λένε μὲς' στὰ πράσινα νερά τοῦ Αἵμματ—Ἔτσι καθὼς κυλάει γλυκὰ ὁ στοχασιός, λευτερωμένος ἀπὸ τὲς πανοπλίες τοῦ Ἀάντεσουξόουμ, θέλει συντρόφια μὲ τὸ βέμα τοῦ ποταμοῦ, ν' ἀνακτεφτῆ μὲ τὰ γλυκὰ νερά τῆς λίμνας, καὶ ἀπὸ Μπούργκροδνε τοῦ Ἄλι--Βέντεσβιλ, στὸ σουροπόμια, νὰ βλέπη νὰ χάνεται, μὲ ὑπόκρουση σελαικοῦ στίχου, πάνω ἀπὸ τὰ ὀλόχρυσά συνάρμενα, τὰν σὲ ἐκτακτὴ ἑβραϊκῆς μυθολογίας, μέσα στὲς λιθαισιμένες ὀμίχλες τῆς, ἢ Ζυρίχη.

Καὶ τὰ κινάλια τοῦ Ζιλ, ἀνοείρευτῆ Βενετιά, μὲ τὲς τρυφερές, ἀγαλμάτινες Τευτονίδες, σκυφτές, ἄλλες μιζοκχθισμένες στὰ πεζούλια τῆς γέφυρας, ζωγραφιστές στὸ νερό, Νηρηίδες ἀπτοῦς μυθόκοσμοις τοῦ Μπαϊκλιν, πῶς κότταζαν κατὰμάτια τοῦς διχδάτες. Ἡ ζωὴ χάνεται μὲς' στὸ γοργοπόδιασμα τῆς πρὸς ἕνα ἀνέγνωρο σκοπὸ, στὴς πολύχρωμες ἀνταχγαίες τῆς, μαντεύονται χοντρά, ζεστά δάκρυα, γίνονται, στὰ βύθη τῶν θαλασσῶν μαργαριτάρια, μαγνάδια νυφῶν τῆς ἀκροποτχιμίας, στὴ θωρὰ ὅμως τῆς λίμνας τῆς Ζυρίχης, γίνονται ὀλάνθιστες, κοπελοῦδες γιὰ τὲς λιταειές τῶν θεῶν τῆς Ἑλλάδας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Πραξιτέλη 29 (ἐπάνω πάτωμα)

Συντρομὴ χρονιάτικη: Δρ. 20.

Βρέσκεται σὲ ὅλα τὰ κίосκια καὶ πουλιέται 20 λεπτά τὸ φύλλο.

— Τὴν ἀντιπροσωπεία τοῦ «Νουμά» τὴν ἔχει τὸ **ΑΚΑΔΗΜΑ ΓΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ε. Κουκλάρα** (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὸν στὴ Ζωοδόχο Πηγὴ). Ἐκεῖ γράφονται συντρομητές, πουλιῶνται περασμένα φύλλα κτλ. κτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμάς πουλιέται στὸ **Βιβλιοπωλεῖο Καστρινάκη** καὶ **Γεωργαντᾶ** (ὁδὸς Ἑλ. Βενιζέλου ἀρ. 105).

χαμηλώσανε ὄλοι τους τὰ κεφάλια.

— Καλὸ θέλησα νὰ σᾶς κάνω, ἀδέφια μου. Γιατί νὰ πεθάνω;

— Νὰ πεθάνῃ, νὰ πεθάνῃ, ποῦ γκρῖσε τὸ πλῆθος. Ὁ ξένος γέλασε καὶ σταύρωσε πάλι τὰ γέλια. Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή δὲν ξανάνοιξε πιά τὸ στόμα του νὰ πῆ λέξη.

— Κρεμάστε τον ἀπὸ τὸν ξερὸ τὸν πλάτανο, εἶπε ὁ γέρος καὶ σηκώθηκε ὄρθιος γιὰ νὰ φύγῃ. Οἱ ἄλλοι τὸν ἀκολουθήσανε σκυφοί, ἀκουμπώντας στὰ πηλά ραβδιά τους. Τὸ κῆμα τοῦ λαοῦ ξεχύθηκε σὲ ὅλη τὴν πολιτεία... Ἡ πένθημη συνοδεία μὲ τὸν ξένο στὴ μέση, ἀτίραρχο πάντα, μὲ τὸ κούτελο μόνο πιὸ πολὺ συννεφιασμένο, προχωροῦσε τώρα πρὸς τὸν ξερὸ τὸν πλάτανο, ὅσω ἀπὸ τὴν πόλη. Ζύγωνε νὰ βραδεύσῃ καὶ οἱ νυχτερίδες λαλοῦσανε στριγγὰ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ξένου. Ὁ ἥσκιος κατέβαινε ἀπὸ τὸ βουνὸ νὰ σαββανώσῃ τὴν πολιτεία στὸν κουρασμένο ὕπνο τῆς νύχτας καὶ ὁ ἄνεμος ἔφερε τὸ μακρινὸ βοητὸ τῶν κυμάτων, κινηγιμένους στὸ ἄγριο πέλαγος.

Σὰ φτάσανε στὸν ξερὸ τὸν πλάτανο, ὁ ξένος χαμογέλασε.

— Ἐχετε γαῖα, ἀδέφια μου, εἶπε καὶ ἀνέβηκε χαρούμενος στὴ θηλειὰ ποὶ τονὲ περίμενε δεμένη σ' ἓνα χοντρὸ κλάδο. Ὁ πλάτανος τινάχτηκε σὰν τρομαγμένος στὸ βάρος τοῦ κορμοῦ, καὶ ἓνα πουλάκι κουρνιασμένο κάπου φτερούγισε τρομαγμένο...

Φύγανε χαριστημένοι γιὰ τὸ ἔργο τους. Σιγαλιὰ μέσα στὴ μαύρη ἐρημιὰ ποὶ πάγωνε τὴν ψυχὴ.

Μὰ νά. Περπατησιὲς ἀκούγονται. Ἐνα παιδί ὡς δώδεκα χρονῶν πετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὴν κουφάλα ἑνὸς δεντροῦ ὅπου εἶτανε τριπωμένο. Γλήγορα γλήγορα ἀνεβαίνει στὸν πλάτανο, βγάζει ἓνα μαχαιράκι ἀπὸ τὸν κόρφο του καὶ ἀρχίζει νὰ κόβῃ τὸ σκοινὶ τῆς θηλειᾶς. Τὸ κορμὶ πέφτει κάτω βαρῦ, ζεστὸ ἀκόμα. Ζῆ ἀκόμα. Τὸ παιδί κολλάει τὰ γέλια του στὸ στόμα τοῦ ξένου.

— Πατέρα— τοῦ λέει τρομαγμένο— δεῖξέ μου τὸ ὄρομο ποὺ μπορεῖ νὰ νεβῆ κανεὶς στὸ βουνό.

Τὸ πρόσωπο τοῦ ξένου γίνεται ἱλαρὸ ἀπὸ κάποια εὐχαρίστηση ποὺ γλυκαίνει τίς ὕστερον: στιγμὲς του. Ἀγκαλλιᾶζει τὸ παιδί, δείχνει μὲ τὸ δάχτυλό του πρὸς κάποια διεύθυνση, καὶ ἔπειτα κλείνει τὰ μάτια του γιὰ πάντα. Ὁ μαῦρος ἥσκιος τοῦ βουνοῦ σκεπάζει τὸ νεκρὸ, ὁ ἄνεμος φέλνει τὸ μοιρολόι, καὶ τὰ ξερὰ κλαδιὰ τοῦ γέρο πλάτανο δέρονται θλιβερὰ ἀπὸ πάνω του...

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΦΑΝΤΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

MEHR LICHT!

Αὐγὴ: καὶ φύγει ἡ νύχτα νὰ κρυφτεῖ,
Βράδι: καὶ ἡ νίκη πάλι στὸ σκοτάδι.
Τοῦ κάκου οἱ στεναγμοὶ σου, ὄνειρευτή:
Μιὰ ἡ νίκη στὴν Αὐγὴ καὶ μιὰ στὸ βράδι!
Μονάχα ὅταν ὁ ἥλιος θὰ σβυστεῖ
Καὶ σὺ γενεῖς, πλανήτη μας, ρημάδι,
Θὰ συντριφτοῦν τοῦ νόμου τὰ σκηνιά,
Μὰ νικητὴς θὰ μείνει ἡ Σκοτεινιά.

ΣΤ' ΑΚΡΟΘΛΑΣΣΙ

Βαριά καὶ σκοτεινὰ τὰ βρογγιὰ σου,
Θάλασσα αἰώνια! Πόθος ἡ καρμὸς
Τὰ τρισβάθα ταράζει σωθικά σου;
Εἶναι τῶν περασμένων ὁ χαμὸς,
Ἡ ἀνάπαψη ζητοῦν τὰ κύματά σου
Κι' ὁ αἰώνιος πιά σὲ κούρασε δαρμὸς;
Μὴν εἶν' ἡ Ἀθανασία καταραμένη,
Κι' εὐλογημένος μόνον ὅποιος διαβαίνει;

ΘΑΛΑΣΣΑ!

Θάλασσα αἰώνια! οἱ σκοτεινοὶ σου θρῆνοι
Δὲ σώνονται, καὶ τ' ἄγρια βρογγιὰ!
Ὅπου διαβατικοὶ φνιγρόνουν κρίνοι,
Σὰν πεταλούδα καὶ ἡ χαρὰ πετᾷ!
Τ' ἀθάνατο τὴν πίκρια μόνον πίνει
Καὶ θὰ γελοῦν μονάχα τὰ φθαρτά;
Τάχα γι' αὐτὸ ἡ ψυχὴ κρυφοστενάζει,
Τὰ ρόδα τῆς ἀγάπης σὰν κοιτάζει;

ΝΥΧΤΑ

Σὲ ὄνειρα τὰ πουλιὰ παραδοθήκαν,
Κι' οἱ λεῦκες καὶ οἱ δαρνοῦλες, στὴ δροσιά.
Τοῦ ἀγέρα τὰ φτερά καὶ αὐτὰ κλειστήκαν,
Καὶ κλεισμένη ἡ μικρὴ, βουβὴ ἐκκλησιά.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιώς—'Αλεξανδρείας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραληφθὲν θαλαμηγῶν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων. ἀμιθῆτου πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (παραλία Τρούμπας) ἑκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ. μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

**Γραμμή Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας
Γραμμή Πειραιῶς Κυκλάδων**

Τὸ μὲ διπλοῦς ἔλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγῶν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπας).

Ἐκάστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30' μ.μ. διὰ Σῦρον Ἄνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον.

Ἐκάστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ.μ. κα εὐθεία διὰ Θεσσαλονίκην—Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀρ. 1 καὶ εἰς τὰ πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θεομῆ Κοδὴ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκαϊόλιαν καὶ Σ. Σωτηρίου (Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάννου Ρέντα (παρὰ τὸν ἠλεκτρικὸν σταθμὸν Ὁμονοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ὑπισθεν ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον ὁδὸς Ἀντωνιάδου

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Σταδίου³ 42) ἔβγαλε σὲ βιβλίον, τὰ τυπωμένα στὸ Νουμᾶ:
ΘΕΛΛΟΣ τοῦ Σαῖζπηρ (μετάφρ. Κ. Θεοτόκη)
δρ. 1,50.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΛΙ, κοινωνιστικὸ ρομάντζο τοῦ Κώστα Παρορίτη, δρ. 2,25,

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοιο θαλαμηγῶν ὑπερωκεάνειον

„ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ“

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ νέαν Ὑόρκην τὴν 17 Νοεμβρίου

Ἐπίσης τὸ θαλαμηγῶν ὑπερωκεάνειον

„ΙΩΑΝΝΙΝΑ“

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 24 Νοεμβρίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὑπισθεν Ἀγ. Τριάδος) Ἀρ τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλίσωσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἐταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίξτε τὴν Σημαίαν σας, μεγάλυνετε τὴν Πρακτορείαν σας.

Τὰ πρόσχαρα δρομάκια στὰ εἰδωλλιακὰ πάρκα τοῦ Ντέλνιερ καὶ τοῦ Οὐτλιμπεργ, προκαλοῦν τὴ σκιά τοῦ Γκέσσνερ, ποὺ ξεφεύγει, ἀπὸ τὴ Πλάτσπρομηνάντε, ἔπου εἶναι τὸ μνημεῖο του, γιὰ νὰ πλανηθῇ μὲ τὶς σκιὰς τοῦ Myrson καὶ τῆς κρινόλευκῆς Erythie, στῆς ἐκσωμένες κατοφέριες τοῦ Τσοῦριχμπεργ, ὅμοια, ἔπως καὶ στὴν ἑκκουσμένη Ἄρκηδία.

Σ' ἕνα ἄλλο μέρος, ἡ ῥοδεπυρωμένη βοσκοποῦλα φρεσκοανοιγμένο λοῦλουε, στὴ σιγαλιά τοῦ ἀλπινικοῦ τοπείου, κάτω ἀπτις δαντελωτὲς θεώρατες Βελόνες, ἀστραφτερὸ πετράδι στοὺς καρπερούς, παραλίμιους λειμῶνες, ὄχι τὸ στρίκνεντε; μαίτχεν τοῦ Σεγκαντίνι, μέσθ στὴν αἰώνια τῆς ντροπαλοσύνη, μόλις ἀπόσωσε τὰ βήματα τῆς γιὰ προσκύνημα στὴ Maria zum Schnee.

Ὁ Αἴμινα, μὲ τὶς χρυσὲς τρέμουσες, γιὰ τελευταία φορὰ, στὸ λαμποκόπημά σου, σὰν θωροῦν ἀπὸ τὸ Ζεετάρμ, ὁμάδι μὲ τοὺς ψαράδες τοῦ Χοῦρντεν, τὰ κρυσταλλοκάθαρα νερά σου, τὸ κυμάτισμά σου ὑάκινθους σπαρμένο, ἄλλοτε τ' ἀλαφρορίπιστα νερά σου πλουμιδισμένα μὲ βιολέτες, στὴν πνοή τῆς βιβλικῆς σου μελωδίας, ἄς ἀνχασαίνουσε τὰ θλιμμένα κρυφολοῦλουδα.

Οἱ πρώτες βραδυνὲς ἀνιφεγγιῆς ἐτρεμόσθυσαν στὰ ὀλότρωτα νερά, κι' ἀρχίζουσι τ' ἀνήσυχον περπάτημά τους, καλοδαλμένες στὸ πινδαρικό στόμα,

Πολύξεναι νεάνιδες, ἀμφίπολοι
Παιδοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ,
αἶψα τῆς γλωρῆς λιβάνου ξανθὰ δάκρη
θυμιάτε, πολλὰκι ματέρ' ἐρώτων
οὐρανίαν πτάμεναι
νόημα πότ τὰν Ἄφροδίταν,

γύρω στὸ Οὐτοκί, εἰ φικατιδωμένες πεταλουδίτσες τοῦ Κορροτέατερ, μὲ τ' ἄλικά στοματάκια τους, νωπὰ ἀκόμη ἀπτὰ δίσιχα τῆς Μονιάρης, ἀπτὰ φιλιὰ τῶν βουλεβάρτων τῆς μεγαλοπρωτεύουσας.

Τὰ πρώτα ξερόφυλλα πέφτουνε στὸ Αἴντενχοφ. Οἱ φιλλύρες δὲν ἐκκινῶνουν πλεῖο τὶς ταφόπετρες τῶν Ρωμίων καὶ τῶν Ἀλαμάνων. Σὲ λίγο τὰ πρώτα χιόνια θὰ τοὺς φορέσουν τὶς παχιὲς παχιὲς ἐρμίνες. Στ' ἄλλα μεγαλόπρεπα κοκκινωπὰ χαλάσματα στὴν ἡλιοφωμένη Campagna Romana, λαμπυρίζουσι πλάι τους, μέσ' στὸ αἰώνιο ἀνθισμά τους, τὰ οὐμπρελωτὰ πεῦκα καὶ τοὺς σιγοτραγουδοῦν οἱ μόναι τους συντρόφοι, τὸ ἀπέθαντο περασμένο τους.

Φτερουγίσματα ξανά πρὸς τὸ Βορρά μὲ τὰ πρωτοερόχια, ἐσθῦσαν τὸ ὄνειρο τῆς ἀληθείας πρὸς τὸ

Γκλέρνις, τὸ ἀγέρωχο Μάττερχορν καὶ τὸ Χέρνλι. Οἱ γλάροι στὶς θάλασσες αὐτὴ τὴν ἐποχή, θὰ γυροφέρνουν ἀνήσυχοι, κάτου ἀπτὸ μαυρισμένο οὐρανὸ, στὰ κατάρτια, ἐπιμονα νὰ ξεμυστηρευτοῦν στοὺς νάυται, τί νείρεται ἡ θάλασσα τὶς ἀγουσιαιτικὲς φεγγαρόλουστες νυχτιές.

Γύρω μας χτυπητὴ βροχὴ δέρνει τὸ κατάστρωμα τοῦ ποταμόπλοιου στὸ Γκοντελχάφεν τῆς Κόνστατζε ἔτοιμοι νὰ πηδῆσομε στὸ «Meeresburg» βαζο. τας γραμμὴ γιὰ τὴ Μπρέγκενς. ΤΣ.

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Νίκος Καστρινὸς μετᾶφρασε ἀπὸ τὰ Ρούσικα τὶς «Μέρες γεμάτες ὀργή» τοῦ Α. Ἀντρέγεϊ καὶ τὶς ἔδωσε στὸ «Νουμά». Θὰν τὶς τυπώσομε ὑστερ' ἀπὸ ἕνα δυὸ φύλλα.

— Κάποιος δικὸς μας μᾶς ἔστειλε ἕνα παράξενο ἄρθρο. Τὸ ἐπιγράφει «Τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος» καὶ ἀντὶ κείμενο ἔχει καμιά δεκαριά ἀράδες ἐρωτηματικῆς. Ἄν τὸ γράψαμε μεις, θὰ προσθέταμε καὶ ἄλλες τόσες ἀράδες θαυμαστικῆς—καὶ θαρροῦμε πὼς δὲ θάχαμε ἄτιχο.

— Κατὰ τὴ γνώμη μας μόνον ἔτσι πρέπει νὰ γράφονται σήμερον τὰ πολιτικὰ ἄρθρα γιὰ νὰ λένε κάτι, ἀφοῦ οἱ λέξεις χάσανε τὸ νόημά τους πιά.

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ τυπώσομε μιά ὀδηγίαν τοῦ ποιητῆ Ρώμου Φιλόρα στὸν ποιητὴ Μ. Μαλακάση.

— Τὴν παραπάνου Δευτέρα ὁ κ. Δ. Παπαδόπουλος (Τυμφορητός) θὰ μιλήσει στὸ «Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων» γιὰ τὸν Ποιητὴ Κωστή Παλαμά καὶ τὸ ἔργο του.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ν. Στ. Θὰ γίνει κάποια ἀλλαγὴ, μὰ ὄχι ἀμέσως τώρα. Ἴσως ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιά.—κ. Γ. Πετρ. Κάιρο. Γράψτε μας μὲ ποιὸ μέσο νὰ σᾶς ἄστέλομε τοὺς τόμους.—κ. Σωτ. Κοσμ. Ἐπιτέλους μνησθήτεί μας, κύριε!... Πὼς χάρηκες ἔτσι!...—κ. Α. Νικ. Δὲν τυπώθηκε γιὰτὶ δὲν εἶταν κατάλληλο.—κ. Μ. Ν. Δὲ χρειάζεται ξεχωριστὸ κάλεσμα. Τὸ ξαναγράψαμε πὼς κάθε Πέμπτη δειλινὸ ἀπὸ τὶς 6 κ' ἔπειτα, τὸ γραφεῖο εἶναι ἀνοιχτὸ γιὰ ὅλους τοὺς φίλους

ΑΡΧΕΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ἐξεδόθη νέον διπλοῦν τεύχος τῶν ἐπιμελεία τῆς Ἀρχίας δημοσιευομένων «Ἀρχείων Ἱατρικῆς καὶ Βιολογίας» μὲ ἐνδιαφέρουσαν καὶ πυκνὴν ὕλην. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Τσέτσικα εἰς τὴν ἱατρικὴν ἑταιρείαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς τελευταίας, συνεδριάσεως, ἄρθρα τοῦ ὀφθαλμολόγου κ. Κοσμέτου, τοῦ ὕγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ κ. Κυριαζίδου, τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Ἐδαγγελισμοῦ κ. Ἀξελὸς, τῆς μικροβιολογίας κ. Παναγιωτάτου, θεραπευτικῆ ἐπιθεωρησίας κλπ.